

heim, Hellwig, Coulon, dv. rada Sedláček, Klein, Cícha), jednak trestního (Storch, Mířička, Prušák, Lohsing, Rulf, Dohna, Kallab, Soukup) a konečně v literatuře procesního práva správního (Weyr, Neubauer, Hácha). V závěru první části shrnuje autor výsledky svých úvah takto: V soudním procesu jest rozeznávati *tři* stránky: skutkové zjištění, interpretaci a aplikaci. Skutkové zjištění zařazuje autor do sféry skutkové, interpretaci a aplikaci pak do sféry právní. Gerlich rozeznává dvojí skutkovou podstatu: jednu jako poznanou *součástí vnějšího světa*, která patří do sféry skutkové, druhou pak, která *vystupuje v normě jako jev kausálního světa do normy jako pojem dosažený*; tato skutková podstata se vyskytuje jen při interpretaci, a proto náleží jen do sféry právní (str. 39.). Autor má na mysli *patrně* rozdíl mezi *konkretními jevy* světa vnějšího a jejich více nebo méně *abstraktním (pojmovým)* zachycením v obsahu normy. Skutková podstata jest jednak v podmiňující, jednak v podmíněné části normy, jak patrně ze schematu: Je-li A, má býti B. V civilním procesu jest skutková podstata podmiňující (A) *žalobním důvodem* a jeví se nám při zjišťování (srovnávání) žalobního důvodu žalobcem tvrzeného se skutečností jako otázka *skutková*, při srovnávání s právním řádem (t. j. při interpretaci a aplikaci) jako otázka právní. Žalobní petit jest pak skutkovou podstatou podmíněnou a jeví se vždy jako otázka právní. V *trestním* procesu skutková podstata podmiňující tvoří *důvod obžaloby* a je zase buď otázkou skutkovou (skutkové zjištění) nebo právní (interpretace a aplikace); *trest* v obžalobě navržený jest pak podmíněnou skutkovou podstatou a otázka uložení trestu a jeho výměry jest vždy otázkou právní. V obou procesech jde jednak o *skutkové zjištění a interpretaci* normy, činnosti, při nichž zachováváme postoj *statický*, jednak o *aplikaci*, která jest charakterisována postojem *dynamickým* a k níž lze přikročiti teprve, když interpretaci byla získána právní norma a skutkovým zjištěním skutkový základ (str. 40.).

Ve druhé (zvláštní) části probírá pak autor některé případy skutkových a právních otázek v civilním řízení dovolacím a v trestním řízení zrušovacím. Mluví zejména o t. zv. *právu obyčejovém*, při němž jde jednak o *skutkové zjištění*, pokud jde o poznání obvyčeje, který se zachovává, jednak o *právní posouzení*, pokud jde o výklad obvyčeje a jeho dosah jako součásti skutkové podstaty v normě vymezené (str. 44.). Na praktických případech řešených v judikatuře pak ukazuje, jak praxe našeho nejvyššího soudu rozlišuje skutkový základ od právního posouzení. Věc má veliký význam praktický vzhledem k ustanovení § 503 č. 4^o c. ř. s. Podrobně pak zabývá se otázkou projevu vůle a výkladu tohoto projevu, poukazuje na rozdíl základního pojetí projevu vůle v oboru práva civilního (právní jednání jako norma) a práva trestního (porušení povinnosti). K tomu připojuje autor samostatné kapitoly o duševních stavech, vědomí, přičetnosti, o obsahu listin, o úmyslu, vině, zavinění, bezelstnosti, omylu, příčinné souvislosti, o důkazech pravdy a pravděpodobnosti, o bolestném, o otázce veřejného zájmu a konečně o trestech a okolnostech rozhodných pro jejich výměru. V těchto kapitolách autor s úspěchem používá výsledků obecného řešení, jak je podal v první části své práce.

Nový Gerlichův spis je poučný stejně pro právního teoretika jako praktika. Právního teoretika upoutá především důsledným rozvedením základních pouček ryzí nauky právní. Právnímu praktikovi umožní pak orientaci v jednom z nejobtížnějších problémů soudní praxe civilní i trestní. Neboť, jak z hořejšího je patrné, neomezil se autor na teoretické řešení svého problému, nýbrž aplikoval je na konkrétní případy, kde se teprve v pravém světle ukázala obtížnost projednávané otázky. Při tom snesl autor k jednotlivým otázkám bohatou judikaturu, což činí jeho spis zvláště cenným pro praxi. hb.

za redakce ředitele archivu doc. Dr. Jaroslava Prokše, nový ředitel nastoupivší po Dr. Klicmanovi seznamuje nás nejprve s popřevratovými dějinami archivu. Je to zdárný kus patnáctileté práce, která zde byla vykonána za republiky, za níž z neorganisovaného, ale materiálem bohatého archivu místodržitelského vznikl mohutný archiv s velikým aparátem správním. Po této stránce bude retrospektivní stať Prokšova užitečná i jiným vážným pracovníkům, nejen historikům. Z ostatních studií tohoto svazku je nutno zaznamenati detailní studii Dr. Václava Pešáka o berni v Čechách r. 1527. Zaznamenáváme ji zatím takto, doufajíce, že někdy jindy se naskytne příležitost k bližšímu jejímu ocenění. Ča.

HORNÍ ZÁKONY ČESKOSLOVENSKÉ. DODATKY. Sestavil a poznámkami opatřil doc. Dr. Karel Koschín, Praha 1935. »Československý Kompas«. — Komentátor podává zde zákony a nařízení z oboru horního, které vyšly po roce 1930. Z té doby pochází české vydání »Horních zákonů československých«, které vydal uvedený autor spolu se zesnulým JUDrem a Ing. Josefem Petersem. »Dodatky« obsahují především nově k obecnému hornímu zákonu z roku 1934 (zák. ze dne 24. ledna 1934 č. 8 Sb. z. a n., jímž se mění a doplňují ustanovení obecného horního zákona), pak nové prováděcí předpisy k obecnému hornímu zákonu (vládní nař. č. 29/1931 o důlních mapách), dále novelu k zákonu o závodních a revírních radách (vládní nař. č. 182/1934) a novelu k prováděcímu nařízení uvedeného zákona (vládní nař. č. 188/1934), krátkou novelu k zákonu o hornických rozhodčích soudech (zák. čís. 96/1934) a vládní nařízení č. 57/1934, kterým se stanoví počátek účinnosti zákona č. 57/1928 o zřízení a působnosti báňských úřadů a kterým se určují okresy a sídla revírních báňských úřadů. Druhá polovina »dodatků« uvádí důležitý zákon o báňské inspekci (č. 178/1934), vyvolaný známou důlní katastrofou na dole Nelson. Tímto zákonem se zřizuje ústřední báňský inspektorát při ministerstvu veřejných prací a báňské inspektoráty při revírních báňských úřadech. Dále je v »dodacích« obsaženo neméně důležité prováděcí nařízení k zákonu o báňské inspekci (vl. nařízení č. 222/1934), kterým se stanoví obvody a sídla báňských inspektorátů a vydává služební řád pro dělnické báňské inspekční asistenty. Na konci »dodatků« je obsažen návod, jak vyznačiti změny v původním vydání »Horních zákonů československých«. Ústřižky z červeného papíru obsahující texty novelisovaných ustanovení starých zákonů lze přilepiti na příslušné (vyznačené) stránky původního vydání. Staré vydání zákonů, které ve spoustě různých novel zastaral a stane se prakticky neupotřebitelným, lze tímto způsobem snadno »zmodernisovati« a nákladná publikace, která by jinak měla cenu vlastně jen historickou, stane se opět upotřebitelnou a spolehlivou pro praxi. Uvedeného způsobu lze užítí ovšem jen tam, kde jde toliko o drobné doplňky a změny, nepřesahující svým rozsahem původní text. hb.

Dr. VLAD. HAJNÝ—Dr. PAVEL KUNC: *Družstevní zákony*. Nákladem Právnického knihkupectví a nakladatelství v Praze II., Lützowova 35, 1935, 8^o, stran 859, cena v polokož. vazbě Kč 60.—. Kniha je rozdělena na deset dílů; v prvním díle pojednávají autoři o základních družstevních zákonech v zemích historických i na Slovensku, v díle druhém o rejstříku společenstevním a obchodním. Díl třetí je věnován revisi družstev a revisním orgánům, díl čtvrtý obsahuje právní normy, vztahující se na přeměnu, slučování a rozpouštění družstev, jakož i na dozor nad nimi. Díl pátý jedná o konkursu a o vyrovnání družstev, v díle šestém uvedeny jsou daňové předpisy, v díle sedmém poplatkové předpisy. V díle osmém obsaženy jsou zvláštní předpisy pro záložny a úvěrní družstva, v díle devátém zvláštní předpisy pro konsumní a potravní, zemědělská, stavební a bytová, výrobní a pracovní a jiná družstva. Díl desátý shrnuje pak různé předpisy pro družstva, jako předpisy trestní, předpisy plynoucí ze zákonů o sociálním pojištění a pod. Kniha je doplněna věcným rejstříkem. — Práce autorů je první českou řádně komentovanou knihou o družstvech, která shrnuje všechny zákony, vztahující se na družstva a jež obsahuje zá-